

Z9/36. zasedání Zastupitelstva města Brna
konané dne 23.6.2026

6. Návrh na přejmenování ulice na území města Brna

Anotace

Návrh na přejmenování ulice Spálená v katastrální území Trnitá.

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města Brna

1. schvaluje - přejmenování ulice Spálená v katastrálním území Trnitá názvem "U Synagogy"

Situační mapa tvoří přílohu č. tohoto zápisu.

Stanoviska

Materiál bude předložen k projednání Radě města Brna na schůzi č. R9/181, konané dne 17. 6. 2026.

Podpis zpracovatele pro archivaci

Zpracovatel

Elektronicky podepsáno

Mgr. Jaroslava Slámová

vedoucí odboru - Odbor vnitřních věcí

15.6.2026 v 15:08

Garance správnosti, zákonnosti materiálu

Spolupodepisovatel

Elektronicky podepsáno

JUDr. Rostislav Obrlík, vz. Mgr. Jaroslava Slámová

vedoucí úseku - Úsek tajemníka

15.6.2026 v 15:09

Obsah materiálu

Návrh usnesení	1 - 1
Obsah materiálu	2 - 2
Důvodová zpráva	3 - 3
Příloha (1-Výpis Rady Brno-střed (Spálená).pdf)	4 - 5
Příloha (2-Židovská obec Brno - žádost.pdf)	6 - 8
Příloha k usnesení (3-Mapa - U Synagogy, Trnitá.pdf)	9 - 9

Důvodová zpráva

Statutárnímu městu Brnu byl předložen návrh Židovské obce Brno na přejmenování ulice Spálená v katastrálním území Trnitá.

Návrh městské části Brno-střed

Rada městské části Brno-střed na své 153. schůzi, konané dne 8. 6. 2026 souhlasila s přejmenováním stávající ulice Spálená v katastrálním území Trnitá na název „U Synagogy“. Materiál, týkající se přejmenování, bude předložen na nejbližším zasedání zastupitelstva městské části, které se koná 17. 6. 2026.

Na nároží ulic Spálená a Přízova stávala Velká synagoga, která byla vypálena nacisty v březnu 1939. Původní ulice U synagogy byla přejmenována na ulici Spálená v rámci revize názvů brněnských ulic provedené na přelomu let 1945 a 1946, mimo jiné i z orientačních důvodů, neboť obě tehdy existující synagogy stály jinde. V současné době probíhá v místě bývalé Velké synagogy archeologický výzkum a další aktivity reflektující historii Velké synagogy.

Návrh na přejmenování ulice Spálená původním názvem je předkládán s cílem rehabilitace významného objektu brněnských židovských dějin a současně symbolizuje úctu k obětem holokaustu.

Přejmenováním ulice Spálená bude dotčeno adresní místo bytového domu na pozemku parcelní číslo 1017 v k.ú. Trnitá – Spálená 480/1, 3.

V katastrálním území Trnitá je navržen název:

„U Synagogy“ (původní název ulice; podle Velké synagogy, která v místě dříve stávala)

Materiál nebyl z časových důvodů projednán Pracovní skupinou pro názvosloví města Brna.

Materiál nepodléhá projednání v komisích Rady města Brna.

Materiál bude předložen k projednání Radě města Brna na schůzi č. R9/181, konané dne 17. 6. 2026.

Statutární město Brno
Městská část Brno-střed
starosta

VÁŠ DOPIS Č. J.: MMB/0301270/2026
ZE DNE: 01.06.2026
NAŠE Č. J.: MCBS/2026/0119185/SKUB
K PODÁNÍ: MCBS/2026/0112531
SPIS. ZN.: 2000/MCBS/2026/0112531/2
VYŘIZUJE:
PRACOVISTĚ: Dominikánská 2, 601 69 Brno
TELEFON:
DATUM: 08.06.2026

Statutární město Brno
Magistrát města Brna
Odbor vnitřních věcí
Malinovského nám. 3
602 00 Brno

VÝPIS USNESENÍ
RADY MĚSTSKÉ ČÁSTI BRNO-STŘED

Usnesení **RMČ/2026/153/54** **Přejmenování ulice Spálená v k.ú. Trnitá**

RMČ BS na 153. schůzi, konané dne 08.06.2026,

souhlasí

s přejmenováním ulice Spálená v k.ú. Trnitá na název "U Synagogy",

doporučuje

ZMČ BS souhlasit s přejmenováním ulice Spálená v k.ú. Trnitá na název "U Synagogy" a

ukládá

OPO ÚMČ BS předložit materiál na nejbližší zasedání ZMČ BS.

Termín: 17.06.2026

Hlasování: 11 pro, 0 proti, 0 se zdržel
Usnesení bylo přijato.

Statutární město Brno
Městská část Brno-střed
starosta
Dominikánská 2, 601 69 Brno
02

Ing. arch. Vojtěch Mencl
starosta městské části Brno-střed

Doložka z konverze dokumentu do elektronické podoby – z moci úřední

Dokument 179961044-35776-260608152241.pdf vznikl převedením listinného dokumentu do elektronického dokumentu pod pořadovým číslem **179961044-35776-260608152241**. Vzniklý dokument obsahem odpovídá vstupnímu dokumentu. Počet stran dokumentu: **1**

Vstup neobsahoval viditelný prvek, který nelze plně přenést na výstup.

Konverzi provedl subjekt: Městská část Brno-střed, IČ: 44992785

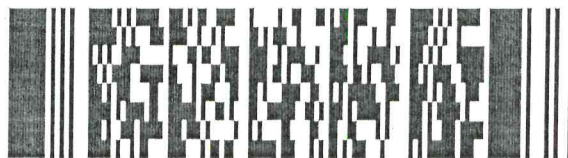
Pracoviště: Městská část Brno-střed

Datum vyhotovení: **08.06.2026**

Jméno a příjmení osoby, která konverzi provedla:

Poznámka:

Konverzí dokumentu se nepotvrzuje správnost a pravdivost údajů obsažených v dokumentu a jejich soulad s právními předpisy. Kontrolu doložky lze provést v centrální evidenci doložek na adrese <https://www.czechpoint.gov.cz/overovacidolozky>.

179961044-35776-260608152241

Vážená paní
JUDr. Markéta Vaňková
primátorka statutárního města Brna
Dominikánské nám. 196/1, 601 67 Brno

V Brně dne 04.05.2026

Vážená paní primátorko,

dovolte, abychom se na Vás obrátili v návaznosti na naši předchozí žádost o přejmenování ulice „Spálená“ na „U synagogy“ a abychom tuto žádost doplnili níže uvedenými skutečnostmi.

Na ulici U synagogy byla brněnskou židovskou obcí postavena Velká synagoga, která byla dne 18.03.1939 vypálena brněnskými Němci. Původní název ulice, tedy v době před druhou světovou válkou, byl „U synagogy“ a tento název dokonce a snad i překvapivě, přetrval i období protektorátu.

V době po osvobození města Brna byla po určité době ulice přejmenována a pod novým názvem Spálená je evidována doposud. Pravděpodobně k přejmenování ulice došlo právě v souvislosti s vypálením synagogy a k připomenutí jejího zničení.

V průběhu času získává stále větší význam připomínka jedné z významných brněnských staveb, kterou Velká synagoga bezesporu byla. A jistě nelze přehlédnout, že pro židovskou komunitu je přijatelnější připomínka jejího kulturního a společenského významu, než připomínka temné doby holokaustu a více než deseti tisíc zavražděných příbuzných, přátel a známých...

Vážená paní primátorko, byli bychom opravdu velmi rádi, pokud by k přejmenování ulice, fakticky k navrácení jejího původního pojmenování, došlo, aby tak byla završena připomínka Velké synagogy a předválečné židovské komunity.

V úctě

Židovská obec Brno
JUDr. Jáchym Kanarek
předseda
+420 544 509 606
predseda@zob.cz

v příloze připojujeme informaci, která bude doručena nájemcům na ulici Spálená 480/1

Historie ulice Spálené a souvislost s Velkou synagogou

Současná ulice Spálená, k.ú. Trnitá, vznikla v roce 1867 v souvislosti s urbanistickým rozvojem prostoru jihovýchodně od historického jádra Brna jako spojnice mezi současnou ulicí Přízovou a Dornychem. Její vznik následoval dvanáct let po dokončení tzv. Velké synagogy, která byla vystavěna v letech 1853–1855 jako hlavní bohoslužebný prostor brněnské židovské náboženské komunity. Synagoga představovala jednu z nejvýznamnějších staveb tehdejšího Brna a stala se výraznou dominantou této části města.

Právě existence synagogy byla důvodem, proč nově vzniklá komunikace obdržela v roce 1867 název Tempelgasse (česky Chrámová ulice, resp. U synagogy). Pojmenování nebylo náhodné, ale jednoznačně odkazovalo na nejvýznamnější objekt v ulici a současně na centrum náboženského, kulturního a společenského života tehdejší židovské komunity. Název tak představoval přímou identifikaci místa s Velkou synagogou a s přítomností židovského obyvatelstva v této části města.

Po vzniku Československa byl název počesštěn na U synagogy, přičemž významové spojení s budovou synagogy zůstalo zachováno. Pozoruhodné je, že tento název přetrval i v období nacistické okupace. V době Protektorátu Čechy a Morava byla ulice vedena pod názvem Tempelgasse – U synagogy, a to navzdory skutečnosti, že samotná synagoga byla již v březnu 1939 zničena. V noci ze 17. na 18. března 1939 se stala jednou z prvních obětí protizidovských akcí nacistického režimu v Brně; po vypálení byla její trosky následně odstraněny. Přesto název ulice nadále připomínal její někdejší existenci a historický význam místa.

Teprve po druhé světové válce došlo k zásadní změně. Dne 25. září 1946 byla ulice přejmenována na Spálenou. Nový název již neodkazoval na samotnou synagogu ani na její historickou funkci, ale připomínal okolnosti jejího násilného zániku. Navzdory příslibům poválečného Národního výboru nevznikl nikdy na místě zničené Velké synagogy památník, ani žádná jiná připomínka této stavby ani jejího násilného zániku.

Z historického hlediska je významné, že po dobu téměř osmdesáti let (1867–1946) nesla ulice název přímo odvozený od existence synagogy a jejího významu pro město. Název Tempelgasse, respektive U synagogy, vznikl bezprostředně jako reakce na přítomnost této významné stavby a přetrval i po jejím zničení. Z hlediska historické kontinuity je proto nepochybné, že identita této ulice byla po většinu její existence spojena především s Velkou synagogou, nikoliv s okolnostmi jejího zničení.

1858

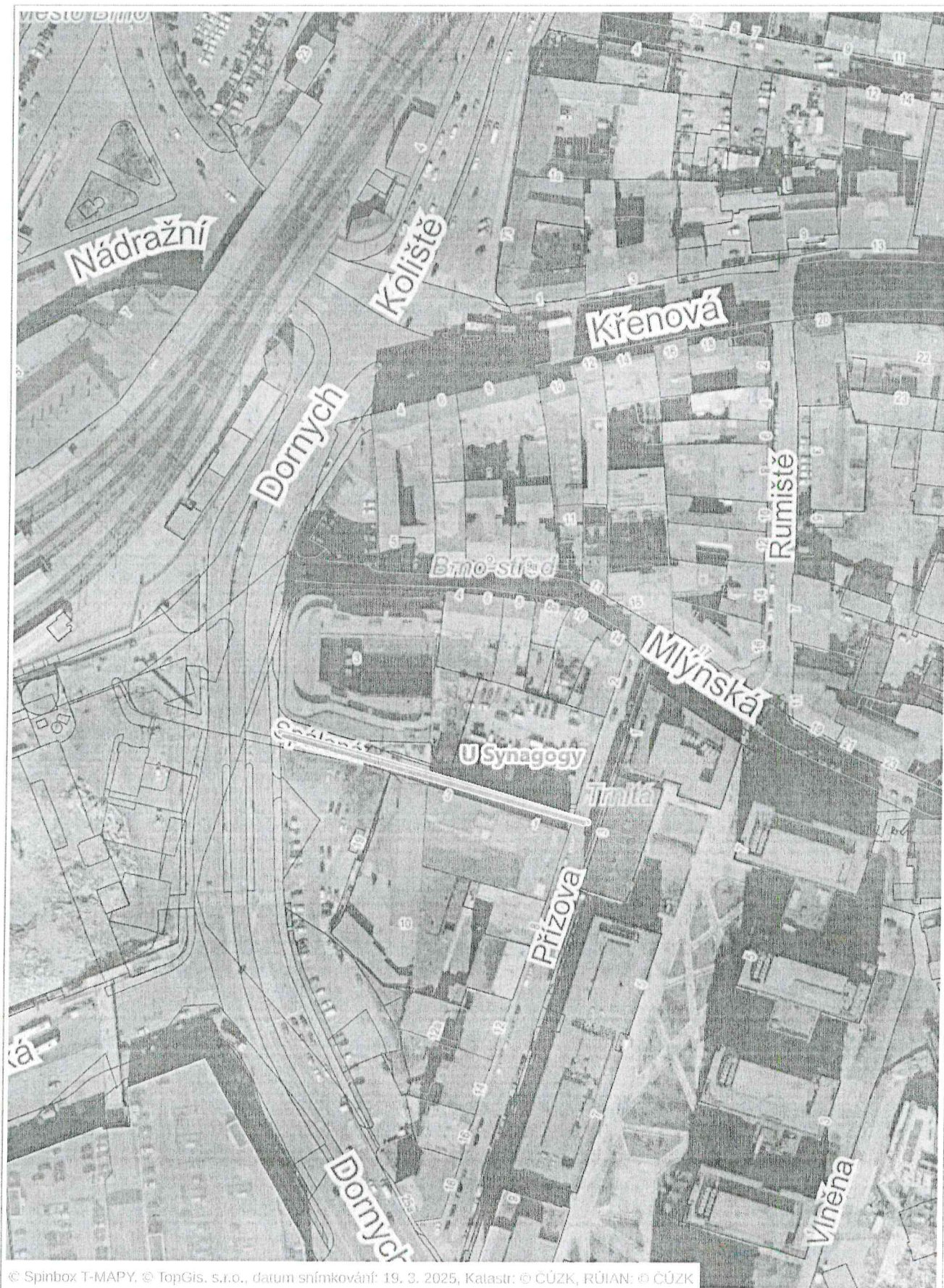
1909

1934

1958

© Spinbox T-MAPY, © TopGis, s.r.o., datum snímkování: 19. 3. 2025, Katastr: © ČÚZK, RÚIAN: © ČÚZK